

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

נב.

עין משפט
נר מצוה

בב א מ"י פט"ו מהל'
סנהדרין אלה ס' סג עשין
ק"כ:

רבינו חננאל

דרוש ביה הכי לפי שמצינו
שחלק הכתוב בכהנים
זכרים בין תמימים לבעלי
מומים יכול נחלק
בבנותיהם ואם יש בהן
מום נפסלו מן הכהונה
ודנים כדון בנות ישראל
ת"ל בת ובת ואפילו שיש
בהן מומין בנות כהן הן;
תנ"י ר' ירמיה מה ת"ל את
אביה היא מחללת שאם
היו נהוגים בו קודש נהוגין
בו חול היו נהוגין בו כבוד
נהוגין בו ביוון. ואומרים
אורז שזה ילד אורז שזה
גידל אורז שזה יצא
מחלציו. אמר רב אשי
כמאן קרינן רשיעא בר
רשיעא ואפילו לרשיעא
בר צדיקא כמאן כי האי
תנא ור' ישמעאל גמי כהאי
תנא סבירא ליה: כיון
דחנא נגמר הדין מוציאין
אותו לסקילה כו' עניינא
בדסקל תני (נמין) הכא זו
מצות הנסקל והדר תני
מצות הנשרפין (במצות
הנשרפין) היו משקעין
אותו בובל עד ארכובותיו
כו' עד ומדליק פתילה
והורק ליתן פיו ויורדת
והומרת את בני מעיו מאי
פתילה רב מתנה אמר
פתילה של אבר יליף
שריפה שריפה מעדת
קרח. דכתיב בעדת קרח
את מחתות החטאים
האלה בנפשותם כלומר
מגופה של מחתה נשרפה
ונשמות שריפת נפש ובשר
קיים אף הכא בעינן
שריפת נפש וגוף קיים
והיא פתילה של אבר. ר'
אלעזר אמר שריפת ערת
קרח שריפת גוף נמי הואי
אלא שריפה שריפה מבני
אחרין ילפינן דכתיב בהו
אומם שריפת נפש ובשר
בעינן פתיה הואי מה מיתה
נשילת נשמה וגוף קיים אף
אומם שריפת נפש ובשר
נשמה וגוף קיים ותרווייהו
אומם שריפת נפש ובשר
אין להו פתילה של אבר.
רוב מתנה אומר בני אחרין
שריפת גוף היו כבא יוסי
בן דוסתאי דתני שני חוטי
אש יצאו מבית קדשי
הקדשים ונחלקו לארבעה
ונכנסו ב' בחוטמו של זה
וב' בחוטמו של זה
ושרפום ואקשינן והא
כתיב ותאכל אותם כלומר
ותאכל אותם אכילה
(מבחוץ) משמע ושינין
מפרים הנשרפין דבעינן
דומין הלומדין מן
המלמדיו וכן הוא הדין.
ויילף אדם מאדם שכן
הנהרג אדם ועדת קרח או
בני אחרין כולן אדם. וכוונתו
חוטאין וכוונתו איבוד
נשמה בלבד. ואין בהן
תורת פיגול לאפוקי פרים
הנשרפים שאין בני אדם
ואין נשרפין בשביל
שחטאו וברשם הוא
הנשרף ולא נשמתו והן
נעשין פיגול ארבעה
מפרים הנשרפים הוה ליה
למילף שכן שניהן הפרים
שירפתם ושינין מכשירין

ההיא שריפה ממש הואי. כתיב כי אלהים שני חוטינן כו'
דפליגי מעיקרל קמני כילד היתה מיתתן שני חוטינן כו'
ונשרף גופן וצגדיהן קיימין שנאמר ותאלף אש מלפני ה' ותאכל אותם
וימותו וזמר הכי גבי יצכו את השריפה קמני שריפת נשמה וגוף קיים
וה"ל ואלף ואלף אמרי' צ"ל (שם דף סו): מת

דף סו: (שם) מישאל ואלפנן היו שנאמר
לפסח שני ואי שריפה ממש הואי לא
נעמאלו ויש לומר דשלדן קיימת הוה
כלאמר דהמפלת (מה דף סו): מת
שנשרף ושלדו קיימת טעמא:
אותם ולא בגדיהם. ולא תאמר
והא כתיב (ויקרא י'
וישאו ככותנותם ויש לומר דלא
יענינא אס ככותנות הנשואים או
ככותנות הנישואים:
ונילף מפרים הנשרפים. המ"ל
והאצנת לרעך כמון צרור
לו מיתה יפה: **שבן מכשיר.** מיתה
ללא חשיב מכשיר כלאמר צפרק
נגמר הדין (לעל דף סו):

הנך נפיש. ומשום הכי לא
קאמר הכא מכשיר ממכשיר
עדיף כלאמרין צפרק נגמר הדין
(שם) א"ל מכשיר דהמס עדיף שוה
הכשירו צקן וזה אדרבה נפסל צקן:
טעה

לא היו מקיימין בו מצות שריפה אלא פותח את פיו ב' בצבת שלא בטובתו
ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו ויורדת לתוך מעיו וחומרת את בני
מעיו אמר רבי אלעזר ב' (בן) צדוק מעשה בבת כהן אחת שזינתה והקיפיה
חבילי וזמורות ושרפה אמר ר' לו מפני שלא היה בית דין של אותה שעה
בקי: **גמ'** מאי פתילה אמר ר' מתנה פתילה של אבר מנא לן אתיא
שריפה שריפה מעדת קרח מה להלן שריפת נשמה וגוף קיים אף כאן שריפת
נשמה וגוף קיים רבי אלעזר אמר ר' אתיא שריפה שריפה מבני אחרין מה להלן
שריפת נשמה וגוף קיים אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים מאן דיליף מעדת
קרח מנא ליה דכתיב ואת מחתות החטאים האלה בנפשותם שנשמתן
נשרפת וגוף קיים ואידך ההיא שריפה ממש היא ומאי בנפשותם שנתחייבו
שריפה על עסקי נפשותם כדריש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב
ב' בחנפי לעני מעוג חרק עלי שנימו בשביל חנופה שהחניפו לקרח על עסקי
לגימה חרק עליהן שר של גיהנם שניו ומאן דיליף מבני אחרין מנא ליה דכתיב
וימותו לבני ה' כעין מיתה ואידך ההוא שריפה ממש הואי ומאי דכתיב
שני חוטינן של אש יצאו מבית קודש הקדשים ונחלקו לארבע ונכנסו שנים
בחוטמו של זה ושנים בחוטמו של זה ושרפום והכתיב ואתאכל אותם אותם
ולא בגדיהם ונילף מפרים הנשרפים מה להלן שריפה ממש אף כאן שריפה
ממש מסתברא מאדם הוה ליה למילף שכן אדם חוטא נשמה פיגול אדרבה
מפרים הנשרפים הוה ליה למילף שכן מכשיר לדורות הנך נפישין מאן דיליף
מעדת קרח מאי טעמא לא יליף מבני אחרין ההוא שריפה ממש הואי ונילף
מינה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבון אמר קרא ואתהבת לרעך כמון
ברור לו מיתה יפה וכי מאחר דאיכא דרב נחמן גזרה שוה למה לי אי לאו
גזרה שוה הוה אמינא שריפת נשמה וגוף קיים לאו שריפה היא כלל ואי
משום ואהבת לרעך כמון לפיש ליה חבילי וזמורות כי היכי דלישרוף לעגל
קמ"ל: וכבר היו משה ואהרן מהלכין בדרך ונדב ואביהוא מהלכין אחריהן וכל
ישראל אחריהן אמר לו נדב לאביהוא אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה
ננהיג את הדור אמר להן הקב"ה הנראה מי קובר את מי אמר רב פפא היינו
דאמרי אינשי נפיש גמלי סבי דטעיני משכי דהוגני אמר רבי (אלעזר)
למה

לשריפה ממש דהוה ליה אדם מאדם וחוטא מחוטא ונשמה ופיגול: לאו שריפה היא. וצ"ד שריפה כתיב ואי אתה רשאי לצרור לו זו
שאינה קרויה שריפה: ואי צעי לקוימו ואהבת לרעך כמון אפיס ליה חבילי וזמורות: לעגל. מהר: קמ"ל. ג"ש דמיקראי נמי שריפה אהבת
לדאי מיקראי שריפה צרור אומה לו מדבר נחמן: וצבר פיו. אידי דאיידי צבני אהרן מנא ליה הכא לאשמעין דבשציל שהיו מנצקים שריפה
ורצנות מהו: נפיש גמלי סבי דטעיני משכי דהוגני. הרבה גמלים זקנים שטעונים עורות גמלים יוקעין שמתו. צכרי מנין ועיפה
(שעיה ס) מתרגמינן הוגני. צכרה קלה (ירמיה ג) היינו גמלה נערה ויונקת שהיא קלה ועסקיה רעים מנחמת שלא הורגלה לטעון משאוי:
למה

האי אס אציה. מאי דריש ציה: מאי זו. אהיכא קאי:
מתני' משקעין אומם. שלא יתהפך אנה ואנה ותפול הפתילה
על צרור מבחוץ: קשה לסוד הרבה. כורכין סודר קשה לתוך
הרבה מפני שהרבה אינה חונקת לפתוח פיו והקשה מחלל את גרונו
ומנוולתו לפיכך קשה מצפנים לחנוק
ורכה מבחוץ להגין: ומדליק אס
הפתילה. בגמרא מפרש פתילה של
אזכר: מדליק. מתוך: וחומרם אס
צני מעיו. לשון חמרמרו מעי (א"ר)

כיוצא: רבי יהודה אומר. אין
חונקין אותו כסודרין דאף הוא אס
היה מת צידס ע"י מיתתם אס
זריקת הפתילה לא היו מקיימין מות
שריפה. אף הוא לינשא צעלמא הוא
כלומר אס יחניקוהו אף הוא ימות
צידס ואין זו שריפה: צצצצ.
טנליי"ש צעל"ו: לא היה צ"ד של
אומם שעה צקי. דוקין היו שאין
להם ג"ש אלא קרח כמשמעו:
גמ' מנא לן. דבר האי גוונא שריפה
היא דקאמר רחמנא: אסיה שריפה
שריפה. כתיב הכא (ויקרא כה) צאש
תשרף וכתיב התם (במדבר יז) אשר
הקיימו השורפים מה להלן גוף קיים
ולקמן פריך מנא לן: מנני אהרן.
דכתיב צהו (ויקרא י') יצכו את
השריפה: מנא לן. דעדת קרח הכי
הו: ננפשוסם. ולא צנוסם שריפה
ממש. הלכך על כרחיך לא מנני
למילף גוף קיים מהמס. ולקמן פריך
ותהוי שריפה ממש וילף שריפת צית
דין מיניה ותהוי ממש: על עסקי
נפשוסם. על חנופת אכילה ושחיה
הנכנסת צנפשוסם: בחנפי לעני
מעוג. צביל חנופה של לגימות
מעוג שהאכילם והשקם קרח לעדמו
ונתחברו עמו חרק עלי וגו'. מעוג
לשון דבר הנאכל כדכתיב (מ"א יז)
צאלמנה הצרפית שאמרה לאלהיו
חי ה' אלהיך אס יש לי מעוג: מנא
לן. דגוף קיים צבני אהרן: שריפה
ממש. אף הוה אס מצפנים התחילה
שריפתם ושרפה והלכה עצמות וצצר:
והא כתיב ופאלל אומם. דמשמע
מיעוט אומם ולא דבר אחר ואס הכל
שארף מאי קא ממנעו. ומשני אומם
ולא צגדיהם: שכן אדם חוטא נשמה
פיגול. אדם מאדם חוטא מחוטא
נשילת נשמה נשילת נשמה אלא
שריפת פרים אין צהס נשילת נשמה
שכבר הן נשחטין: פיגול. דבר
שאינ צו פיגול מדבר שאין צו פיגול:
מכשיר. שריפת צ"ד מכשיר הכשר
מזות המקוס וכן פרים הנשרפים
אכל שריפה דהני לאו צידי אדם הוה
שקיימו צהס מזות המקוס: ולדויות.
דבר הנוהג לדויות מדבר הנוהג
לדויות: ופרכינן מאן דיליף מעדת
קרח מ"ט לא יליף מבני אחרין משום
דקסבר שריפה ממש הואי וסבוי
שריפה ממש ונילף שריפה צ"ד מיניה.

גליון הש"ס
תוס' ד"ה הדין וכו'
וא"ת הא אמרינן פ' הישן.
עין משפט מעל דקדק ס'
מה:

לעני רש"י
טנליי"ש. מתיקונים.

מוסף רש"י

נגמר הדין. לחנוה (עליו)
היה גבור שתי
קומות. ומפלו משל ללך
(עליו חה). פתילה של
אבר. מתיכו חורקן לתוך
פיו (פסחים עה). מפרים
הנשרפים. פ' העלם דבר
של צור ופר כהן משיח,
שאינ נחלקין אלא נשפין
דכתיב והוא את כל הפר
אל מחול למטה וגו' (עליו)
(כב).

נגמר הדין. לחנוה (עליו)
היה גבור שתי
קומות. ומפלו משל ללך
(עליו חה). פתילה של
אבר. מתיכו חורקן לתוך
פיו (פסחים עה). מפרים
הנשרפים. פ' העלם דבר
של צור ופר כהן משיח,
שאינ נחלקין אלא נשפין
דכתיב והוא את כל הפר
אל מחול למטה וגו' (עליו)
(כב).

כמו שפירשנו למעלה. ושניהן נהוגין לדורות לאפוקי הני ששריפת בעורה היא ואינם לא מכשירין ואינן נהוגין לדורות דמאי דהוה הוה ושינין הנך נפישין אלו שנים ואלו ג' ולתרווייהו חד שריפת נשמה וחד
שריפה ממש מאי טעמא לפי ששריפת נשמה גילפול משריפה ממש. אמר רב נחמן קרא ואהבת לרעך כמון ברור לו מיתה יפה. והוה פתילה של אבר: פ' לעגל. מהרה: וכבר היו משה ואהרן מהלכין ונדב ואביהוא
באין אחריהן ואמרו זה הוא מתי ימותו שני זקנים הללו ואנו שנינו נהניג הדור והקב"ה אומר עתה תראו מי קובר את מי והיינו דאמרי אינשי נפיש גמלי סבי דטעיני משכי מהוגני פי' רבים גמלים זקנים נשואים עורות של